

## Bijlage 4

### Programma van eisen CBG 041.62694, beheer Zuidrand 2022 e.v.

---

#### Inleiding

Met betrekking tot de inzet schaapskudde, aanpak natuurbeheer en aanpak agrarisch beheer worden door de opdrachtgever aan de opdrachtnemer onderstaande eisen gesteld. Opgemerkt wordt dat deze eisen voor de opdrachtgever dermate belangrijk zijn dat aan de inschrijvers wordt gevraagd deze eisen te vertalen naar een door de opdrachtgever te beoordelen en te waarderen plan van aanpak.

#### 1) Inzet schaapskudde

Naast het uitvoeren van recreatief- en natuurbeheer door middel van begrazing door schapen op de in de tekeningen aangegeven percelen vindt de opdrachtgever het belangrijk dat vanuit recreatieve en informatieve doeleinden de schaapskudde zichtbaar en beleefbaar is voor de bezoekers in het gebied.

#### Eisen:

- De schaapskudde dient minimaal 200 dagen zichtbaar aanwezig te zijn in het gebied;
- De schaapherder heeft naast het beheren van de schaapskudde ook een voorlichtende functie (o.a. het beantwoorden van vragen van recreanten). Dit geldt wanneer de schapen buiten lopen maar ook wanneer er sprake is van "speciale" dagen (bijvoorbeeld lammerweken, schaapsscheerders dagen);
- In samenspraak met de opdrachtgever wordt door de opdrachtnemer invulling gegeven aan (= een actieve inzet van de schaapherder en de schaapskudde) bijzondere dagen, bijvoorbeeld schaapscheerders- en lammerdagen;
- De schaapskudde moet in het hele gebied kunnen worden ingezet voor de bestrijding van invasieve exoten (bereklaauw etc.);
- De omvang van de schaapskudde dient afgestemd te worden op het beheerdoel in combinatie met de terreinconditie(s).

U dient aan te geven (maximaal 2 A4-tjes, lettergrootte: 10) hoe u aan deze recreatieve, informatieve en functionele (beheer van de vegetatie) functie invulling gaat geven. Te denken valt aan (niet limiterend):

- Op welke wijze en wanneer wordt de schaapskudde ingezet voor het functionele beheer van de verschillende aangegeven beheertypen? Denk hierbij aan een begrazingsplan met daarbij begrazingsdruk en frequentie voor de verschillende beheertypen zoals recreatief grasland, bloemrijk grasland en Kruiden- en faunairijk grasland;
- Op welke wijze wordt de schaapskudde ingezet voor het beheer van exoten;

- Invulling van de recreatieve en informatieve functie tijdens het functionele beheer van de vegetatie. Daarbij dient uitgegaan te worden van de aanwezigheid van een schaapskudde in het gebied van minimaal 200 dagen per jaar;
- Hoe wordt invulling gegeven aan het actief betrekken van bezoekers, omwonenden en recreanten bij de schaapskudden door inzet van bijvoorbeeld schaapscheerders- en lammerdagen;
- Hoe wordt de gebruiker van de Zuidrand in z'n algemeenheid geïnformeerd over het beheer met schapen.

## **2) Aanpak Natuurbeheer**

De opdrachtgever vindt het belangrijk dat op een professionele wijze invulling wordt gegeven aan het uitvoeren van beheer aan verschillende natuurtypen (bijvoorbeeld vochtig hooiland en natuurvriendelijk oevers). De inschrijver dient op basis van de in bijlage 4a opgenomen praktijkgerichte casus aan te geven hoe hij aan deze werkzaamheden, conform de gedragscode stadswerk invulling gaat geven.

### **Eisen:**

- Het door de opdrachtnemer in te zetten materieel past bij de natuurdoelen en de kwetsbaarheid van het betreffende doeltype. Doel is het o.a. voorkomen van spoorvorming en bodemverdichting
- De opdrachtgever speelt in op / houdt rekening met terreinomstandigheden. Natte omstandigheden vragen een andere uitvoeringsaanpak dan wanneer er sprake is van droge omstandigheden.
- De opdrachtnemer dient voldoende kennis en ervaring te hebben betreffende het op natuurdoelen gericht beheer.

In uw uitwerking (maximaal 2 A4-tje, lettergrootte: 10) dient ingegaan te worden op onderstaande punten:

- Beschrijf voor alle 3 de beheertypen de benodigde werkgangen en het in te zetten materieel;
- Beschrijf voor het beheertype "vochtig hooiland" de aanpak wanneer vlak voor de aanvang van de gewenste uitvoeringsperiode er sprake is van hevige regenval.

### **3) Aanpak agrarisch beheer**

De Zuidrand heeft een sterk agrarisch karakter. Opdrachtgever streeft nadrukkelijk een intensieve samenwerking met de lokale agrariërs na. Opdrachtgever verpacht daarom gronden aan agrariërs (zie tekeningen), maar wil ook de samenwerking met lokale agrariërs in het recreatie- en natuurgebied stimuleren. Zo worden graslanden binnen het gebied gehooïd waarna vervolgens het hooi wordt gebruikt als veevoer. De opdrachtnemer gaat hier een belangrijke schakel in vormen. Verpachting van gronden en contact over de pachtcontracten blijft een primaire taak van de opdrachtgever.

De opdrachtnemer gaat een adviserende rol in dit dossier spelen als ogen en oren in het veld. Hij heeft en onderhoudt een relevant netwerk van agrariërs binnen de directe omgeving of weet deze binnen een half jaar op te bouwen. Opdrachtnemer adviseert opdrachtgever over de voortgang van het uitgevoerde beheer en het nakomen van de afspraken op de verpachte gronden. De opdrachtnemer ziet er bijvoorbeeld op toe dat het agrarisch bedrijfsproces in lijn is met de (natuur) doelen. Opdrachtnemer adviseert in geschikte opvolgers bij vrijkomende verpachte gronden. Daarnaast benut de opdrachtnemer zijn agrarisch netwerk om het beheer efficiënt en waar mogelijke lokaal uit te voeren.

#### **Eisen:**

- De opdrachtnemer heeft, betreffende de verpachting en contact over pachtgronden, een adviserende rol richting de opdrachtgever;
- Opdrachtnemer adviseert / informeert opdrachtgever over de voortgang van het uitgevoerde beheer en het nakomen van de afspraken op de verpachte gronden;
- De opdrachtnemer heeft en onderhoudt een relevant netwerk van agrariërs binnen de directe omgeving of weet deze binnen een half jaar op te bouwen;
- De opdrachtnemer adviseert in geschikte opvolgers bij vrijkomende verpachte gronden;
- De opdrachtnemer benut zijn agrarisch netwerk om het beheer efficiënt en waar mogelijke lokaal uit te voeren.

De opdrachtgever vindt het belangrijk dat er sprake is van een professionele relatie tussen de opdrachtnemer en de agrariërs / pachters.

U dient aan te geven hoe u invulling geeft (maximaal 2 A4-tje, lettergrootte: 10) aan deze rol, zowel richting de agrariër als richting het beheerteam van Coöperatief Beheer Groengebieden Midden-Delfland U.A.. en op welke wijze lokale agrariërs ingezet worden in het beheer.